

Asia: VN/29084/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta luonnonsuojelulain muuttamiseksi - ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen

Lieventämishierarkiavelvoite ja luontoteko

Valitkaa alla olevista näkemyksenne mukainen vaihtoehto ja esittäkää sille perustelut lausunnossanne.

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin elinvoimakeskuksen lausunto luonnoksesta luonnonsuojelulain muuttamiseksi –
ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen

Lapin elinvoimakeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnokseen luonnonsuojelulain
muuttamiseksi (Lausuntopyyntö VN/29084/2024).

Lakimuutosehdotuksessa luonnonsuojelulakiin (9/2023) lisättäisiin säännös liittyen Euroopan
parlamentin ja neuvoston luonnon ennallistamisesta ja asetuksen (EU) 2022/869 muuttamisesta
antaman asetuksen (EU) 2024/1991, jäljempänä ennallistamisasetus, täytäntöön panemiseen. Lapin
elinvoimakeskus pitää kannatettavana, että kansallisella säännöksellä tarkennetaan asetuksen
kirjausta kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimisesta, ja suunnitelman valmistelun,
päättöksenteon, täytäntöönpanon ja seurannan vastuut ja menettelyt määritellään laissa.

Lapin elinvoimakeskus pitää yleisesti ottaen kannatettavana lakimuutosehdotusta, jonka tavoitteena on edistää luonnonarvomarkkinoita. On tärkeää, että luonnonarvojen tuottamiseen käytetään yhteismitallista yksikköä (luonnonarvohehtaari), ja että teko, on kyse sitten vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta tai luontoteosta, todennettavissa viranomaisen toimesta ja merkitään rekisteriin. Hieman epäselväksi jää, miten käytännössä varmennetaan, että tuotetun luonnonarvon hyödyntäjä noudattaa mitigaatiohierarkiaa. Hallituksen esityksen mukaan Ympäristöministeriö on toteuttanut ja ottanut käyttöön luonnonsuojelun tietojärjestelmään kuuluvan niin sanotun kompensatiorekisterin. Sen toiminnallisuutena on sähköinen hakemus, joka on linkitetty lupaviranomaisen päätöksentekojärjestelmään. Jatkossa olisi tärkeää, että rekisteri sidottaisiin myös tarkkaan paikkatietoon (hehtaarimäärät luontotyyppikohtaisesti), mikäli näin ei ole tällä hetkellä. Tämä palvelisi paitsi valvontaa ja seurantaa, myös jokaisen tiedonsaantioikeutta tuotettavista luonnonarvoista ja niiden käyttämisestä. Hallituksen esityksessä ja erityisesti sen vaikutusarvioinnissa ei ole arvioitu tehtävän edellyttämää työmäärää Lupa- ja valvontavirastossa. Lapin elinvoimakeskus pitää tärkeänä, että uutena lakiin kirjattavan tehtävän hoitamista varten varataan myös riittävästi resursseja. On oletettavaa, että etenkin alkuvaiheessa myös ohjaukseen ja neuvontaan menee tavallista enemmän aikaa.

Lakimuutoksella poistettaisiin susi luonnonsuojelulain soveltamisalasta. Vastaava muutos tehtäisiin luonnonsuojeluasetuksen liitteeseen 7. Lapin elinvoimakeskus toteaa, että muutoksella päivitetään luonnonsuojelulaki vastaamaan EU:n lainsäädäntöä ja 14.7.2025 voimaan tullutta direktiiviä (2025/1237). Laji ei enää sisälly EU:n luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin tiukasti suojeltuihin lajeihin. Suomella oli varauma suden osalta jo aiemmin poronhoitoalueen osalta, eikä luonnonsuojelulakia ole sovellettu suden osalta Lapin maakunnassa Keminmaan kuntaa sekä Tornion ja Kemin kaupunkeja lukuun ottamatta. Suomen tulee huolehtia siitä, että lajin suotuisan suojelun säilymien tavoite ei vaarannu. Susi on määritelty vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa erittäin uhanalaiseksi (IUCN2019). Vuonna 2025 tehdyssä luontodirektiivin lajiraportoinnissa lajin tila arvioitiin boreaalisella vyöhykkeellä suotuisaksi ja kehityssuunnaltaan paranevaksi ja alpiinisella vyöhykkeellä puolestaan epäsuotuisaksi, huonoksi ja kehityssuunta vakaaksi.

Linjakumpu Hannu
Lapin ELY

Lipponen Merja
Lapin ELY - Maaseutu-, kalatalous- ja ympäristöyksikkö